

Uit het onderbouwproject

Om te vertellen

- Vertel het verhaal: 'Tinke in de nacht'.

Tinke in de nacht

Tinke ligt in bed, het is heel donker, het is al nacht. Tinke is wakker geworden. Ze moet naar de wc. Ze kijkt rond, het is zo donker, ze ziet niets. Niet waar de ramen zijn, en de deur, en de stoel op haar kamer, waar alle knuffels zitten, en ook niet waar de kast staat. Tinke wéét wel waar de deur is. Ze staat op en loopt er naar toe, maar dan botst ze tegen de stoel, en dat maakt een lawaai. Ze luistert... Gelukkig, er is niemand wakker geworden. Ze hoort niets.

Ze loopt verder maar dan loopt ze zomaar tegen de kast aan. Hoe kan dat nou, de kast staat toch aan de andere kant van de deur? Tinke snapt er niets van. Ze draait zich om en loopt voetje voor voetje de andere kant op. Haar handen houdt ze recht voor zich uit, haar armen heeft ze gestrekt. Nu is ze weer bij haar bed. Ze voelt met haar handen langs de muur, en ja hoor gelukkig, daar is de deur. Ze voelt totdat ze de deurklink vast heeft. Ze doet de deur open en staat op de gang.

Het is nog steeds heel donker en stil. Dan hoort ze iets, is het een voetstap? Tinke schrikt, wie kan dat zijn? Mama en papa slapen al, denkt ze. Misschien Zwarte Piet? Zou die nu hier in hun huis zijn. O, jee... Tinke vindt Zwarte Piet best aardig maar ze komt hem niet graag tegen nu het zo donker is!

Opeens ziet Tinke een beetje licht, het komt onder de deur door, de deur van de woonkamer. Tinke is blij dat ze weer wat kan zien. Ze loopt naar het licht toe. Ze doet heel voorzichtig de deur van de woonkamer open, want je weet maar nooit als het Zwarte Piet is of Sinterklaas die daar bezig zijn, dan kan ze altijd nog zachtjes terug lopen.

Ze kijkt rond in de kamer, alles ziet er heel gewoon uit. Op de bank zit mama, met een boek op schoot. 'Mama', roept Tinke blij, en ze kruipt bij mama op schoot. Tinke is opgelucht. Mama zegt: 'Hé Tinke, wat doe jij hier?' 'Ik was wakker geworden omdat ik moest plassen', zegt Tinke. 'Maar het was zo donker, ik kon bijna niets zien. En toen ik in de gang was zag ik licht onder de deur van de kamer. En daar was jij.' 'Gelukkig maar', zegt mama. 'Weet je dat ik in slaap was gevallen? Kom, ga jij naar de wc. Daarna stop ik je nog lekker in. En dan gaan we allebei slapen.' Even later ligt Tinke weer in bed. Ze heeft mama gevraagd of de lamp op de gang aan mag blijven. Dat mag en nu kijkt Tinke nog eens rond in haar kamer. Alles is heel gewoon. Gek, dat het straks zo anders leek, denkt ze nog, maar veel meer kan ze niet meer denken, want ze is al in slaap gevallen.

Om te bespreken

Praat met elkaar over het verhaal.

- Hoe kwam het dat Tinke niets kon zien?
- Hoe vond Tinke het dat zij eerst de deur van haar kamer niet kon vinden?
- Wie heeft ook wel eens zo iets meegemaakt als Tinke?
- Hoe voelde je je toen?
- Hoe heb je het opgelost, of hoe is het goed gekomen?

Het kan zijn dat in deze Sinterklaastijd de kinderen graag iets willen vertellen over dat zij Sinterklaas of Zwarte Piet zagen in de nacht.

Uit het middenbouwproject

Doelstellingen

- De kinderen horen het kerstverhaal
- De kinderen denken na over de betekenis van 'licht' in het verhaal

Vooraf

- Zorg voor stevig papier en genoeg (zwarte) wasco voor de tekeningen.
- Bekijk vooraf de website KLAP voor de opdrachten onder 'om te doen' – zie verderop. Zo kunt u actuele instructies geven.
- Kopieer werkblad 2 voor de kinderen. Bepaal of u het verhaal 'Een zonnetje uit de hemel', klassikaal wilt vertellen of de kinderen individueel wilt laten lezen.

Om te vieren

Maak het rustig en donker in de klas. De adventskrans wordt aangemaakt. Twee kaarsjes als het de tweede week is. Maak daarna ook de lichtjes in de kerstboom aan. Vraag aan de kinderen:

- Wat maakt ons blij vandaag?
- Wat vinden we fijn?

Laat eventueel een of enkele kinderen zijn of haar ster uit les 1 in de boom hangen en er kort over vertellen.

Om te vertellen

Lees het gedicht 'Luister, luister' voor.

Luister, luister,
het fluistert in de wind.
Er gaat iets moois gebeuren
een nieuwe dag begint.
Luister, luister,
het fluistert in de wind.
Er wordt een kind geboren
een heel bijzonder kind.

Een kind vol zonnestralen,
maakt alle mensen blij.
Hij jaagt het duister weg
de nacht is weer voorbij.
Luister, luister,
dat kindje maakt het licht
waar het donker is en koud,
vertelt het ons allemaal
dat God van mensen houdt.

*Elly en Rikkert
Op reis*

Vragen:

- Over welk kind gaat het in dit gedicht?
- Waarom maakt dit kindje alle mensen blij?
- Wanneer wordt de geboorte van dit kind gevierd?

Uit het bovenbouwproject

Om te doen

Dvd en werkblad

- Bekijk samen het filmfragment over Kerst. Geef de kinderen als kijkopdracht: 'Kijk naar wat er gezegd wordt over licht' en 'Waar zie je licht?'
- Deel het werkblad 'Vragen bij de dvd over Kerst' uit. De kinderen maken eerst zelfstandig de vragen. Daarna is er een gesprek over de antwoorden. In het gesprek m.n. vraag 3 en 4 is het belangrijk dat de kinderen met respect naar elkaar luisteren, geen oordelen geven over wat iemand zegt.
 1. Wat werd er gezegd over licht en wat was er te zien aan licht?
 2. De actrice Linda vertelde over wat zij het belangrijkste vindt aan Kerstmis. Ook een aantal kinderen vertelden daarover. Wat spreekt jou aan van wat zij zeggen?
 3. Vieren jullie thuis Kerstmis? Zo ja: hoe doen jullie dat? Lijkt het op wat je in het filmfragment hebt gezien?
 4. Wat vind jij het belangrijkste aan Kerstmis?

Schrijfoopdracht

De kinderen kunnen kiezen uit de volgende opdrachten om alleen of in groepjes te doen:

1. Schrijf zelf een verhaal of gedicht over Kerstmis, of schrijf er met een groepje een toneelstukje over.
2. Zoek informatie over hoe Kerstmis wordt gevierd in andere landen: bijvoorbeeld in België, Duitsland, Frankrijk, Engeland, Amerika, Polen. Als je iemand kent in het buitenland, kun je hem of haar mailen en vragen hoe zij Kerstmis vieren. Als je iemand kent die uit een ander land komt en hier woont, kun je ook aan haar/hem vragen hoe Kerstmis wordt gevierd in het land waar zij/hij vandaan komt.

De verhalen, gedichten kunnen worden voorgelezen en het toneelstukje opgevoerd in de hele groep. Als er kinderen zijn die naar het buitenland hebben gemaaid kan in de komende tijd aandacht worden besteed aan de antwoorden die zij hebben gekregen.

Om te filosoferen

Denk samen na over het volgende spreekwoord en de volgende vraag:

- Je kunt beter een licht aansteken dan het donker vervloeken
- Er is een uitdrukking die zegt dat 'een mens een licht is voor zijn of haar omgeving'. Wat wordt daarmee bedoeld? Kan een mens een licht zijn?

Om te evalueren

Vraag de kinderen tot slot wat ze van dit project geleerd hebben en wat ze willen onthouden. Laat ze dit opschrijven op het daarvoor bestemde evaluatieblad 'Licht en donker'. Als leerkracht kun je deze bladen bekijken om het project te evalueren en / of te bespreken in de klas (of in groepjes). Doe dit na de laatste les of na de slotviering.

